

SZEPESI ELLENZÉK

POLITIKAI HIRLAP.

Szerkesztőség: Lőcse, Kossuth-u. 17. Telef. 18.,
a hová a lapot érdeklő közlemények küldendők.
Kiadóhivatal: Körtér 13. szám II. emelet,
a hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Felelős szerkesztő:
Dr. LEDERER MIKSA.
Főmunkatársak:
Dr. RITÓK JÁNOS,
Dr. TESCHLER ANTAL.

Megjelenik minden vasárnap és szerdán.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 kor., negyed évre 3 kor.
Egyes szám ára 12 fillér.

Az epigonok.

(—*k.*) Parancsszóra léptünk eddig a választási urnához. — Amit a mindenható miniszterelnök elrendelt, az előtt szó nélkül meghajoltunk. — És mivel az »ég magas, a cár messze« van, e határvegi vármegyében, mely amugy is »biztos mameluk« számba ment és megy és melyre ezért a központból alig vetettek ügyet, a választottak anyaga kissé, mintha még kormányparti szempontból is tekintve, depraválódott volna. — Az Irányi Dániel, Ludvig, Zsedényi és Fest megyéje a — hogy a fővárosi lapokban már csaknem szálló igévé vált kifejezéssel éljek — münnichek és vesztetek birodalmává vált. — Ingoványra változott a hajdanta kemény szepesi talaj és a süppedékes mocsár felett télova és csalóka fény vezeli tévútra az embereket. — Politikai mocsárláz gyötör bennünket, melyet belénk oltottak az elposványodás anophelesei, a felemás haza vitézei, azok az urak, kik az úgynevezett »lassú óvatos haladás«-t prédikálják, de rákmódra haladnának visszafelé, ha — lehetne. — A gyógyulás útja nálunk lassú és nehéz; mert ha igaz is, hogy a keserű kiábrándulás chininje itt-ott kezd is hatni, a mai politikát helyzetből csak egy menekvés van: ki a posványból, fel a hegyekre, a tiszta látókörbe, a tiszta politikai légkörbe! Ki abból a

circulus vitiosusból, melynek mértékdjelzői személyes érdekek hajhászása, stréberség, elvtelenség, megalkuvás, bűnös opportunizmus!

Lassú és nehéz ezen út, mert elő kell készíteni. — Meg kell a mi választó közönségünket győzni arról, hogy rendíthetetlen hazafiságukat, jóhiszeműségüket tévútra vezette és vezeli azon kormánypart, mely hangzatos frázisokkal és arany ígéretekkel jó akkor, midőn legfőbb bírása a »felséges nép« elé lép választás alkalmával, de minden ígéretnek, programnak fittyet hány, ha mandátumai biztonságban vannak. — Fel kell rázni félrevezetett, de nemesen érző közönségünk lelkiismeretét, hogy lássa be, hogy súlyosan tévedett akkor, midőn hazánk ügyeinek eldöntését a maga részéről oly pártra bízta, mely Beck'ek sípjára járja a »Gottterhalt«-t. — Eszébe kell juttatni Thököly megyéjének, hogy az égbe nyúló Tátra fiainak utolsó előtti generációja »vörössípkások« voltak; eszébe kell juttatni azt, hogy intellektuális magaslatra irányadó politikai tényezővé kötelezi őt a szomszédos nemzetiségű vármegyék közepette; eszébe kell juttatni azt, hogy a modern politikai erkölcselenség által elhalaványult és elhomályosított önálló magyar nemzeti állameszme erősbbítése e részén hazánknek az ő feladata.

Meg kell szoknunk, hogy politikai ér-

telemben meggyógyuljunk, az országos képviselőt ne ágensnek tekinteni, ki egyesek, familiák, községek és kerületek anyagi érdekeit képviselje; mert, eltekintve attól, hogy ezen »közbenjárások« folytán az »országos képviselő« direkt függésbe jő minden minisztertől, kiknek ténykedéseit pedig ő is hivatva volna ellenőrizni, de ezen függelem folytán nem teheti és előbb-utóbb praetoriánussá válik, a képviselő és megbízói között is oly érdek-közösség fejlődik, mely idővel a »szavazók« nagy részének direkt lekenyerezésével egyenértékű. — Már pedig ez nem más, mint a római birodalom hanyatlási korszakának »panem et circenses« — X ideje. — Ez a rideg valóság. A kerület érdeke lehet országos érdek és akkor az »országos képviselő« kötelessége ezt istápolni és az ország színe előtt megvédeni, de ne folyosókon, hátsó ajtókon, kegyképpen kezelve valamely »Te kegyelmes Uram« által; vagy nem országos érdek és ez esetben nincs jogosultsága. — Minden oly privát ügy pedig, mely nyílt forum előtt nem tárgyalható, odiosus. — Hát el ezekkel a visszaélésekkel!

Az országgyűlési képviselő legyen »országos képviselő«. — Miután pedig azon pillanatban, melyben a »kormányparti« központi vezetőség valakit valamely kerületre »kijelöl«, ezen jelölte a

TÁRCA.

Luci bácsi.

— A »Szepesi Ellenzék« eredeti tárcája. —

M. Valamelyik házassodni készült közülünk, azzal ineselekedtünk mi a társaság legfiatalabbjai.

Luci bácsi csak ült közöttünk s komoly, firkésző szeméi végig jártak rajtunk, szép esendesen megette a tükörtöjásos büftököt s akkor iparkodott igazságot tenni közöttünk, kik a házasság hasznos vagy haszontalan voltán vitatkoztunk.

— Látjátok lelkecském, pedig mégis jó a házasság. Én is alig váltam el a feleségetől, már másikat kerestem s csak azon múltott, hogy kövér volt a választottam, én pedig a sovány, filigrán asszonyokat szeretem.

Kíváncsivá tett bennünket az öreg kijelentése.

Mert sok minden megesezt Luci bácsi életében. Gazdag ember, gavallér volt valaha, négy-nél kevesebb lovon soha sem járt, még a gyermekei is kocsin jártak az iskolába, a felesége osztendézett, ő meg csinálta a maga passzióit. Még most, húsz év után is mesélik, milyen virágosóket rendezett kezdő primadonnáinak a kis város színházában. Egyenesen Olaszországból kellett hozatni a virágokat, mert itt nem volt elég.

Hanem aztán az asszony megsokalta a költséget is, a passziókat is és vállott.

Maga maradt az öreg.

Rendőrkapitány lett Lőcsén. Akkor ébredt újra benne a házasság vágya, a mint aztán a nagy biztatásra tovább mesélte.

— Nem volt kedvem újra udvarolgatni s úgy szerezni asszonyt, az hosszadalmas. . . .

— Aztán meg nem is hittek már akkor Luci bácsinak az asszonyok, ha udvarolgotott.

Hízelt az öregnek a doktor közbeszólása, a régi hódító büszke mosolygásával folytatta jókedvűen: . . . gondoltam: most legjobb lesz üzletszerűen csinálni. Vettem egy esomó újságot, végigbongésztem az apróhirdetéseket, találtam is olyat, a melyet megfelelőnek gondoltam.

Özvegyasszony, harmincezer forint hozomány, színészno volt, de elveszett a hangja, most Surányban él penzióban.

Elküldte a fényképét is.

Később kisült, hogy az a kép még vékonyabb és fiatalabb korából került. Leveleztünk s tavasszal elhatároztam, hogy meglátogatom. Két gyűrűt is csináltattam, belevészttem a neveinket s pünkösdi napjának dátumát. Akkorra szántam az eljegyzést.

El is mentem. Három kocsival jöttem értem a penzionált kollégákkal. Bizony alig ismertem meg az én hölgyemet. Nagy, magas, kövér asszony, még tokája is volt.

Rögrön elment a kedvem, de már jó képpel kellett venni a dolgot.

Szép nagy villába vittek, volt ott park, játszótermek, minden úri módon. Laktak benne vagy negyvenen. Jó borokat ittunk, jól ettünk, este még előadást is rendeztek, énekelték, szavaltak,

duetteztek, egy kövér síma képű még fel is köszöntött. Pestről is jöttek le, még miniszteri tanácsosok is. Nappal sétáltunk, kocsikáztunk, az én hölgyem nagyon kedves volt, de csak nem tudtam megbékülni azzal, hogy kétszer annyi még kiló számra is, mint én.

Öt napig voltam ott, aztán eljöttem.

— És a gyűrűk.

Nem fért az újjára, hát azt mondtam, hogy majd küldök másikat. De nem küldöttem.

— Hát ilyen hűtlen lett Luci bácsi? Nem én lelkecském, nem olyan egyszerre. Leveleztünk még egy darabig. Ő is eljött aztán egyszer engem meglátogatni.

— Nem is láttuk akkor Luci bácsit egy hétig próbaházasság miatt.

No no te hamis doktor, csak három napig, aztán elment. Még esokrot is adtam neki, úgy kísértem el. Levélben írtam utána, hogy megváltoztak a körülményeim, már nem vehetem el. Hiába, nagyon kövér volt én hoztam.

Pedig akkor nagyon szívesen megházasodtam volna. Nehezen tudtam hozzászokni az agglegény élethez, de most már jó a vendéglő kosztja is.

Jó volt bizony, szegény Luci bácsinak, míg itt járt közöttünk, ma már csak a hű barátai emlékezetében él.

„törvényben megengedett keretek között(!!)“ anyagilag is támogatja, a mai körülmények között más, mint igennel szavazó lekötöztetett hí követő aligha lesz és lehet, amiből pedig az következik, hogy oly időben, mint a mostani, midőn napnap mellett látjuk a kormány gyengeségét Ausztriával szemben és az ország legszentebb jogainak negligálását, oly szabad és független férfiakat küldjünk az ország gyűlésébe, kik alapos szaktudás mellett törhetlen bajnokai a független magyar hazának. — Nem föltétlenül szükséges, hogy azok »Család»beliek legyenek. — De föltétlenül szükséges, hogy gerinces, fejet nem hajtó férfiak legyenek, ne pedig gyenge — epigonok.

Az iskolaszékek hazánkban.

Most, hogy a jelen közoktatásügyi miniszter betervezte a népiskolai törvény reformálását célzó javaslatát, időszerűnek tartom az iskolaszékekről, mint iskolai hatóságokról is egyet-mást elmondani e becses lap t. olvasóinak, mert hogy sok a panasz ellenük, az tagadhatatlan.

Báró Eötvös, a zseniális politikus, törvényhozó, filozofus, költő, író egyaránt, a ki magas bölcsészeti szellemével megalkotta a népiskolai törvényt, — bizonyosan abban a pillanatban, a mikor az iskolaszékek gondolata fogalmazott meg nagy elméjében — más hatáskört s más ténykedést szánt azoknak, mint amilyent azok ma betöltenek. Hogy más jog, s más hatáskört jelölt azok számára, más tevékenységet remélt azoktól, az minden kétségen felül áll. Lángesze, mely soha pihenni nem tudott, mélyen érző szíve, mely tele volt szabadelvű és nemzeti eszmék iránti lelkesedéssel s a ki minden erejét csakis a szellemi művelődés munkájának szentelte, a közjót szolgálta, nem engednék az ő alkotásait elkoreszosodni s ha a nagy halott ma felébredne sírjából, s végig nézne a mai iskolaszékek munkáján, Istenemre mondom, II. József császár mintájára egy tollvonással megsemmisítené azokat úgy, hogy egy hírmondó se maradna belőlük. Mert hogy ezt meg is érdemlik, az bizonyításra nem is szorul.

De ha már ily kemény ítéletet mondtam ki felettük, lássuk ama okokat is, a melyek azt megindokolják, s ez okból nem végezzük fölösleges dolgot, ha beletekintünk egyes iskolaszékek »kohó»-jába, s azok működési körébe.

Qui bene distinxit, bene docet.

Azt minden ember tudja, látta, tapasztalhatta, miszerint az iskolaszékek hivatásában legvonzóbb legérdekesebb momentum a *tanítótálasztás*.

Ilyenkor kenik, pödrik a bajszot, fényesre subikszolják csizmáikat s fenik fogaikat erre, vagy arra a pályázóra, a ki esetleg a szomszéd faluból be akar jutni, de egyik vagy másik »tekintetes tag« úrral holmi pörös ügye akadt volt. Ilyenkor bosszút állhat a saját tanítóján is, mivel az neki nem »gazsuléroz.«

Összegyűl tehát a »Tekintetes Oskolaszék« a sógornál, a kománál, no esetleg az »alsó koreszmá«-ban is s ott megbeszélnek előre a fontos »ügyük«-ket.

»Hát amondó vagyok, te Jóska koma! hogy az a keménykalapos Bogdányfalvi mester nekünk nem köll! nem a mi falunkba való embör az! Igen kurucos úrficska ő kelme ám. Tudom én a Gergelyéktől már az ő viselt dolgait.«

»Bíz igaz a mind!« — erősíti János gazda —, »olyasfélét már én is hallottam ő kendről, nem mégyen az a pörnép közzé soha, mindig csak nagy urakkal jár.«

»Hát az a ablakos nadragú se köll ám! Mert az mindig a fiatalsággal szokott mulatozni a »Vösös biká«-ban, oda jár ő minden ünnepen, s aztán ott tivornyázik hajnalig.«

»Oh, de meg olyik se köll«, — szól a tapasztalt Péter gazda, — a ki minduntalan kapalgasson a fiúkkal, ozt meg fűzfavesszőt, nádat, gyékényt, szalmát, meg ördög-poklot szedegessen a gyerekeinkkel, s aztán játszadozzon az iskolában!«

»Hát szó, ami szó, — jelentkezik a negyedik »Oskolaszék« — nem köll nekünk az olyan cifra madár, a ki mindenben szeret túrkálni, s

nekünk parancsolgatni, de olyat veszünk, a kinek mi fogunk muzsikálni, s úgy tesz, ahogy nekünk tetszik. S nem hoz idegen fehér népet a falunkba, mer hát van hál Istennek! mi felénk is férjhez menő lány elég!«

No kedves pályázó társam, a te sorsod itt megvan peesételve! Lehetsz te tisztességes, jóra való, törekvő, becsületes, kötelelességtudó, józan ember, de ennél az »Oskolaszék«-nél nem kapsz szavazatot, ha mindjárt »kitűnő« is a diplomád. Van itt már egy jelöltje az iskolaszéki elnöknek, a kihez te »kis Miska« (?) vagy, mert annak összekötetései révén, már megígérte volt az iskolaszék nagyobb része, hogy »ki fog jönni«, de meg a befolyásos »Malomárki«, a ki igen jóban van a pappal, már régebben dolgozik »Bihari« érdekében, s már a főtisztelendő is kijelentette, hogy mást választani nem is szabad, csak »Bihari«-t.

Ha pedig akadna az »Oskolaszék« közt olyan is, a ki más véleményét merészel nyilvánítani, úgy majd gondoskodik az elnök arról, hogy lesz először új iskolaszékválasztás, s akkor majd ő tesz róla, hogy abba olyan tag ne kerüljön, a ki nem cselekszik úgy, ahogy ő akarja. — »Kost, was es kost.« Szolgalelkű kortes pedig akad mindig, a ki ily önző célokra fel lehet használni, mert hát az közismeretű dolog, hogy ahol ily ok nem forog fenn, ott a három évi mandátum viselésében meg is öszülnek az érdeemes iskolaszéki tagok. Sok esetben pedig még a papgazdasszony szava is eldönti a választást. Látna ezt a rendellenességet, Wlassics nem is minden ok nélkül húzta meg felettük a lélekharangot kiadott gondnoksági útastásával miniszter korában.

Iskolafelszerelés, annak helyes irányú, modern fejlesztése, iskolaépület gondozása, szegény tanulógyermek ellátása, tanítói járandóságok előteremtése, az mind nem képezi a mai iskolaszékek gondoskodása tárgyát. Ilyen dolgokkal foglalkozni, azok miatt gyűléseket tartani ugyan kinek jut eszébe? Nevetséges dolog: ilyesmivel foglalkozni, a mi ügyis »kivihetetlen.« (?) Őket csak egy tanítótálasztás hozza össze. Ilyenkor gyűléseznék akár minden héten is, s magasabb protekció mellett megválasztják még a holtakat is.

És legyen ez akár városban, akár faluhelyen, akár síma, akár pedig kerges tenyerű, mind egy »kaptafára« dolgozik, csak különféle variációban. Iskolautyú iránti érdeklődésüket csak a tanítótálasztás kelti fel, s büszkeség tölti el ilyenkor keblüket, hogy kenyeret osztogathatnak, vagy pedig bosszút gyakorolhatnak diplomás embereken.

Ily iskolaszékek csak gátjai a szabad fejlődésnek, de nem annak előmozdítói, olyanok, mint egy vén, korladt fa, mely csak gátolja a fiatal események szabad fejlődését, s mint egy ódon épület, melyet hiába toldozunk, foldozunk, mert azon új meg új repedések támadnak s nem érdemel egyebet, mint alapjától kezdve lerombolni, s helyén új, modern épületet emelni, a melyben az iskolafenntartás terheit viselő tényezőnek is bizonyos adminisztratív jogok biztosítva legyenek. Suum cuique!

Minden mezőn található a sok dudva, meg gaz között egy tetszetős virágszálat is, de itt annyi a gyom, hogy nem enged nemesebb plántának még gyökeret verni sem, s még csirájában elnyomja azt, miért is fel kell szántani a talajt alapjában, ha célt akarunk érni, s azt a közjó hasznára fordítani.

Hogy pedig kimulásuk órája már nem is lehet oly messze, az több mint bizonyos, mire pedig, mint társadalmi dudva, nagyon is megérett már.

Peták Istrán.

A „Banzáj“ írójának.*)

Valóban jól esett szívemnek cikkét olvasni. Oly megkapóan írja le a már majdnem egy éve dúló embermészárlást, ami örök szegényfoltja marad az úgynevezett kulturálmoknak. Napról-napra óriási számokról számolnak be a lapok, óriási számairól azon szerencsétleneknek, kik egy felsőbb akarat parancsára mintegy kényszerítve vannak a golyózáporba menni, hogy ifjú életük lobogó világát örökre eloltsák. Mintegy kényszerítve vannak a gyilkos

* Válasz a »Szepesi Ellenék« október hó 30-án megjelent számában közzölt »Banzáj« című cikkre.

ólmogyó elé állani kidüllesztett mellel, hogy, piros vérükkel áztassák Istennek szűz földjét mely vér okvetlen fel fog kiáltani az egek urához, — mint egykoron a testvérgyilkos által kiöntött Ábel vére — bosszúért s melyből átoknak kell kelni azon gonoszok fejére, kik e rémitő mészárlás, e vad öldöklés értelmi szerzői, egyedül okozói. Napról-napra beszámolnak a lapok az elhullottak tíz s tíz ezerjeiről. Szívét elszorítja az érző embernek, könnyét kifacsarja az embertársait szerető föld fiának a szeméből, de a kulturálmok fülük bubját sem mozgatják, hogy erőlyes közbelépésük által véget vessenek ezen kegyetlen tömeggyilkolásnak. Nincs szavuk, nincs akaratuk, nincs kedvük közbelépni és ha kell kieroszakolni a háború megszüntetését. Azt mondják, a politika tiltja, lehet, hogy úgy van, politikához nem értek, de ha úgy van, akkor átkozott az a politika is, amely ezt így kívánja, vagy tán ennek a *vérbén született századnak* az a sorsa, hogy ágyú döngés, bomba robbanás, puská ropogás, kard csattogás kísérelje elejétől végig, a bölesőtől a sűríg? Nem tudom, lehet, hogy úgy van, de bármint van is, a legszomorúbb példája annak, hogy bizony-bizony nem vagyunk még mi civilizáltak, nem vagyunk még mi nemesek, félvad emberek vagyunk biz mi és csak mondva csinált a haladásunk. Ez tény, ezt tagadni nem lehet nyugodt lelkiismerettel.

De cikkének nem ez a része ragadta meg a figyelmemet, hanem annak a végsorai, tudniillik melyekben elismeri a tanítók működését a haza érdekében. Ezt illetve, nem kell külföldi nagyságokra hivatkozni, nem kell Bülov szavait idézni, — mint ön tette — megmondta ezt a mi Istenben boldogult költő királyunk, Jókai Mór is, megmondotta ő, hogy az országot még egyszer meg kell hódítani és *ez a hódítás a népnevelőkre, a tanítókra vár.* Hogy ez tény és való, azt ön jobban, eklatánsabb példával bizonyította be, mint én arra képes lennék.

Hogy az elismerés a tanítóknak nagyon is jól esik, hogy ez által csak fokozódik bennük a munkakévd és hogy csak annál inkább fognak iparkodni szeretett hazánk szent érdekében munkálkodni, hogy a legnagyobb lelkiismeretességgel fognak dolgozni Isten kertjében: az iskolában, abban egy oly ember, aki a tanítókat ismeri, nem kételkedik. Mert, kérem, a tanító különös anyagból van gyúrva. Nincs ugyan meg a megéltetés, küzködik ugyan az öt folyton kísérő nyomorral, de ha az elismerésnek csak a legkisebb jelét tapasztalja, akkor elfelejt bút-bánatot, feledi nyomorának görnyesztő súlyát, feledi összes adósságait — ezt a legszivesebben, ha hitelezői engednek — s vidám kedvvel, friss erővel, újult lélekkel és megacélozott akaráttal fog ismét hozzá a gyermeknevelés ideget ölö, nehéz munkájához. Bebizonyítsam tán, hogy a tanító lelkesedésből dolgozik? Hát lehet-e azt mondani, hogy a fizetésért teszi? Hát fizetés-e az, amit a tanító még a legjobban dotált állásokban is kap azért az óriási, felelősségteljes munkáért, a mit a tanító végez? *Hiszzen ezt még szolgabérmek sem lehet nevezni!* Melyik napszámos nem keres meg többet, mint egy néptanító? Melyik hivatalszolgának nem nagyobb a fizetése, mint a népnevelőknek, a Jókai új honfoglalóinak? Hallottam, hogy jelenlegi kormányunk böles feje azt válaszolta egy küldöttségnek, hogy éljenek szerényen, mint ő tette, mikor valami külföldi egyetemen *hallgatott* — persze ott nem igen mert beszélni, — hogy havi 60 forintból megélt. Hát kérem szépen ő csak egyedül volt, saját szavai szerint takarékosan is élt és mégis kellett neki 60 forint havonként és a tanítónak — aki többnyire néhány honfű és honleány szerető atya — 33 forint 33 krajcárból éljen meg havonként? (Mert az új törvényjavaslat is 400 mond: négyszáz pengő forintokban állapítja meg a tanító fizetését.) Vajjon gondol-e valaki arra, hogy a mai roppant drágaság mellett miként képes az a tanító az ő szükséges pár forintjából megélni, a mi még a legolcsóbb időben is csak alig-alig elegendő a mindemapi kenyérre? A kereskedők, iparosok valamennyien drágábban árusítják portékáikat, még a borbély urak is felémelték a borotválás árát, mert azt mondják, hogy kevés a takarmány, hát nem lehet olcsóbban megkoppasztani az embereket. (Az okozati összefüggést találja Ön ki, én már elegendőttem rajta a fejemet.) Hát a tanító mit emeljen fel, ha csak nem a házbért, amit ő fizet?

Azt mondta Ön nevezett cikkében, hogy a legkésőbbi ivadékok is áldani fogják emléket.

Hát az lehetséges, de, kérem, mikor a tanító gyermeke *kenyeret kér*, csak nem adhat neki kenyér helyett *egy darab áldást*, még ha az a mostani generációtól jönne is. Ön a népnevelőket *lelkes tanítóknak* volt kegyes nevezni, no kérem ezt én is aláírom, tényleg lelkesek ők, sőt *nagyon is lelkesek*, egyebük sincs, csak a lelkük, az is csak hálni jár beléjük.

Mentsen meg minket a magyarok Istene attól, hogy tanítóink is úgy végezzék dolgukat, mint ahogy mi fizetjük őket, hogy a jövedelmük arányában neveljék gyermeinket. Bizony-bizony nem lenne akkor ez a szép ország soha de soha a magyaroké. Politikai fogalom lenne csupán Magyarország, de facto azonban nem magyar. De nem! A mi áldott tanítóink a legnagyobb nyomor közepette is feladatuk magaslátán állanak! Tanítóink lelkük egész hevével, szívük teljes melegével, lankadatlanul dolgoznak azon szent ügy érdekében, hogy Magyarországot tényleg a magyarságnak meghódítsák. Bánjuk velük a sors — a mi képinkben — még oly mostohán, ők — talán kissé zúgolódva, — de ernyedetlen kitartással fáradoznak a nemzeti eszme terjesztésén, mert egy vágyuk van, hogy

Minden ember, legyen ember és magyar.
Kit e föld hord, s egével betakar.

(S-i.)

Nyilatkozat.

A szerkesztő úr egy jóhiszemű tévedésére vagyok kénytelen reflektálni, mely bizonyos kételemek elosztására van hivatva. Az 5-ik szám egy „Homo” aláírási cikket hozott, melylyel nagyban és egészben — az igen t. szerkesztő úrtól kissé eltérően, *kivéve a liberalizmus és demokráciára tett megjegyzését, melyeket egy pillanatra sem szabad fölretenni* — én, a »Szepesi Ellenzék» egyik főmunkatársa, azonosítani magamat kötelességemnek tartom. Annál is inkább teszem azt, mert egész ellenzéki pártmozgalmunk abban kulminál, hogy a felvetett három kardinális programpontra, melyben meg egyeztünk és melyek minden magyar ellenzéki párt követelését képezik, arra volt és van hivatva, a szepességi ellenzéki frakciókat közös eljárásra bírni és szoros fegyverbarátságba hozni. Ezt én úgy fogom fel, hogy a »Szepesi Ellenzék» hasábjain az adott programon belül felszólalhat úgy a 48-as két párt bármely híve, mint az Apponyi, Bánffy vagy néppárt híve.

Az összehívandó pártgyűlés lesz majd annak idején arra hivatva, az erőket mérlegelve, az egyes kerületekben a követendő eljárást megállapítani, mely azután mindegyikünkre kell, hogy mérvadó és kötelező legyen. De az »ellenzék» a Szepességen egyesíteni kell, mert mésképpen nem érünk célt.

Dr. Rítók János.

*

Ebben a nyilatkozatban semmi új nincs, hiszen ugyanazt mondtam én is, hogy egyelőre más feladata nincs, mint az *összes ellenzéki elemeket* összetartani. Ezen kereten belül egyelőre ép úgy megfér az, hogy az Új Párt hívének valjára-e magát e lap, mintha esetleg más ellenzéki árnyalathoz szegődne.

Hogy pedig a liberalizmus és demokráciára nézve nem Homoval, de velem ért egyet, annak igen örvendek.

A szerkesztő.

H I R E K.

— **Katonai előléptetések a löcsei helyőrségnél.** A hivatalos »Rendelet Közlöny» legutóbbi száma szerint a löcsei 85. sz. gyalogezrednél előlépett: *Péchy* Aladár hadnagy főhadnaggyá, báró *Neuenstein* Félix, *Pokorny* Dániel és *Richter* Albert tiszthelyettesek hadnaggyokká.

— **Új műszaki főtanácsos.** A király Scholtz Gusztáv löcsei műszaki tanácsost az államépítészeti hivatalok személyzeti létszámába műszaki főtanácsossá nevezte ki.

— **Kinevezések.** A király *Nádas* Árpád iglói járásbíróát a VII. fizetési osztályba sorozott járásbíróvá, — a löcsei pénzügyigazgató *Polsz* Ernőt a késmárki adóhivatalhoz díjtalan gyakoronokká nevezte ki.

— **Fényes esküvő.** *Bartsch* Gusztáv hadusfalvi földbirtokos művelt és bájos leányának, *Micikének* f. hó 3-án esküdtött örök hűséget az iglói ev. templomban *Förster* Sándor szepességi uradalmi intéző. Az esküvön Igló és környékének színe-java megjelent, kiknek üdvözlétéhez mi is csatlakozunk.

— **Eljegyzés.** *Mannheim* Salamon nagy-szombati kereskedő eljegyezte *Grünburg* Jenny kisasszonyt, Grünburg Ábrahám késmárki főrabbi leányát.

— **Halálozások.** Dr. *Moskovits* Rezső ügyvédjelölt, a »Felsőmagyarország» kassai napilap munkatársa f. hó 3-án Kassán meghalt. — Borzasztó halállal múlt ki Szomomolnokon egy bojtár gyerek. Midőn a Mindszent ünnep estéjén együtt vacsorázott a juhászszal, oly mohón nyelte az elébe tált húst, hogy egy darab a torkában megakadt és megfuladt.

— **Halálozás.** Késmárkon folyó hó 2-án meghalt Scholtz Hermán életének 74-ik évében. Temetése folyó hó 4-én volt.

— **Új tisztviselők.** A Budapesten ezévi október hó 2-től 20-ig megtartott tisztviselővizsgálaton a Szepességből a következő orvosokat képesítették: dr. *Schréter* Gyula városi orvos Leibicről és dr. *Pongrácz* Gyula társpszintári orvos Krompachról.

— **Thököly ünnep Eperjesen.** Az eperjesi Kollegium közös tanári értekezlete — mint értesülünk — elhatározta, hogy abból az alkalomból, midőn Thököly fejedelem hamvait hazahozták, a Kollegiumban egy nagyszabású Thököly ünnepet rendez, melyből a Kollegium hármas faktora, pártfogók, tanári kar és ifjúság egyaránt kivesszik a részüket. És ez méltó is ahhoz a főiskolához, melynek Thököly Imre tanítványa, majd kegyura lett, sőt volt idő, midőn e főiskolát Kollegium Thökölinnak hívták.

— **Hivatalvizsgálat.** *Szécsey* István löcsei pénzügyigazgatósági számtanácsos és *Bacskaý* Miklós pénzügyigazgatósági számvizsgáló október hó 27-én megvizsgálták a löcsei szolgabíróóság 1904. évi pénzekezelését, mely az 1903. évi 127.000. sz. Bm. rendelet értelmében új alapon van lefektetve. Az eredmény az előírásnak megfelelően teljesen helyesnek találtott.

— **A gölnicbányai láncgyárosok egyesülése** múlt héten befejezést nyert, amennyiben a villamos forrasztás berendezésének költségeit közös egyezség folytán elvállalták s míhez az állam 40.700 korona segélyt ad. *Sztankay* F. Béla szakiskola igazgatója az érdem, aki sokat fáradozott, hogy a gölnicbányai vasiparnak ezzel a felendülést biztosította. — Eljen a hazai ipar!

— **A magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők szakegyesülete** löcsei osztályának október 30-ára hirdett rendes negyedévi közgyűlése ma d. u. fel 5 órakor Löcsén a »Városháza kistermében» fog megtartatni.

— **Löcsei vendégek a budapesti Népszínházban.** A »löcsei fehér asszony» című színdarab most a budapesti Népszínháznak kasszadarabját képezi és országszerte nagy az érdeklődés iránta. Leginkább a löcseieket érdekli a városuk történetét tárgyzó darab. *Fleischacker* Lajos városi főjegyző közölte *Vidor* Pál színiigazgatóval, hogy Löcséről több vendég szándékozik Budapestre felmenni a darab meghallgatására. A színiigazgató most arról értesíti a városi főjegyzőt, hogy a kijelölt estére a szükséges jegyeket a vendégek számára fentartja.

— **Tűz pusztított** Topore községben, melynek három lakóház és három melléképület esett áldozatul. A megejtett vizsgálat során megállapították, hogy a tűz gondatlanságból keletkezett.

— **Lemondott községi orvos.** Dr. *Holländer* Mór hunfalvi községi orvos állásáról lemondott. A megüresedett községi állásra a pályázat már legközelebb ki lesz írva.

— **Elfogott katonaszökevény.** A poprádi esendőrség f. hó 2-án nagyon jó fogást csinált, elfogta *Pelkács* István katonaszökevényt, a kit úgy a katonai, mint a polgári hatóságok már hosszabb idő óta köröznék. Pelkács az eperjesi 67. sz. gyalogezredtől szökött meg és polgári ruhába öltözve, számtalan betöréssel lopást és rablást követett el. Megmotosása alkalmával 13 alkulesot és még egyéb gyanús tárgyat találtak nála.

— **Új Szepesi egylet.** Mint értesülünk, *Pozsonyban*, ottani földieink »Szepesi egyesület»-et akarnak alapítani, a Budapesten szép sikerrel működő »Szepesi egyesület» mintájára. Az alakuló gyűlés november vége felé lesz és a

pozsonyi szepesiek nagy lelkesedéssel csatlakoznak a megindult mozgalomhoz.

— **Sikerült színi előadás.** A késmárki ág. hitv. ev. polgári leányiskola által október 29. és 30-án rendezett előadásnak igen szép erkölcsi és anyagi sikere volt. A növendékek ismét megmutatták, hogy kiváló vezetők alatt állanak, a kik az értelmi és erkölcsi nevelés mellett nagy gondnal ápolják emberi lelkünk egyik legfőbb szükségletét: a szép iránt való fogékonyságot. Színiere került *Tordai Grail* Erzsi költői allegorikus játéka a *Virágálmom*, melyet ép ily fiatal, üde lelkek ábrázolhatnak a legjobban. Minden egyes kedves szereplő tőle telhetőleg igyekezett az előadás sikerét előmozdítani és valóban meg is lehetett elégedve az elért hatással. A három felvonásos játékot két igen szép élőkép a *Hófehérke* és *Csípkerőzsza* követte. A közönség mind a két estén igen jól mulatott és a szereplőket sűrűn kísérte tetszésének nyilvánításával, sőt akadt néhány jó bácsi, ki valamennyi leánykának egy-egy kis csokorral kedveskedett.

— **Halmay színtársulata** f. évi november hó első felében kezdi meg a színiüzenet Késmárkon. A város színházjáró közönsége Halmay ezévi szereplésének is bizalommal néz elébe, mert társulata sorában majdnem teljes számmal ott vannak a kipróbált erők: Cs. Radó Rózsi, Sz. Végh Gizi, Halmayné, Timár, Szabados stb. Bizton reméljük, hogy Halmay igazgató a Szepességből feléje forduló várakozásnak ezúttal is meg fog felelni és mindenik szepesi városnak kellemes estét szerezni.

— **A késmárki Luther társaság.** Szép vállalatba fogott a Zsilinszky Mihály államtitkár elnöke alatt működő »Luther társaság» Luther Márton, a lelki és lelkiismeretbeli szabadság e nagy bajnoka, főbb műveit óhajtja 12 kötetes gyűjteményben közrebocsátani. A magyar kiadást *Maszyk Endre* pozsonyi teológiai akad. igazg. szerkeszti. Eddig az első kötet jelent meg, mely a nagy reformátor 1517—1520. évekre eső műveit tartalmazza.

— **Állami segély egy felekezeti könyvtárnak.** A löcsei evangélikus könyvtár 600 korona államsegélyt kapott.

— **A löcsei főgimnázium újjáépítése.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter 1905. évi költségvetésében a löcsei főgimnázium újjáépítésének költsége 320.000 koronával szerepel. Örömmel fogadjuk ezt a hírt, mely városunknak régóta érzett hiányát pótolja. A gimnázium tanulóinak nagy száma már régen óhajtottat tette az új épület emelését, a mit most Berzeviczy Albert miniszter is felkarolt. A kezdeményezés érdeme *Kalmár* Elek igazgatóé, a ki jóformán egyedül fáradozott az eszme megvalósításáért. Most csak az lesz kívánatos, hogy hozzáértő kezek munkája legyen az új épület, hogy méltó kerete és kiegészítője legyen a régi, műemlékszerű résznek, a minek fenntartása szükséges.

— **Egy kalap mint corpus delicti.** Szokatlan s majdnem végzetes merénylet áldozata lett október 30-án este *Zuszkín* Ferenc, *Zuszkín* Károly Löcse városi végrehajtó fia, bpesti borkereskedő, ki szülei látogatására néhány nap előtt Löcsére jött. Emelt nap este 10 és 11 között haza jövet az Engelmayr ház előtti lépcsőn haladva hirtelenül hátul egy a ruházata után itélve az iparos-osztályhoz tartozó s elötte ismeretlen ember megtámadta és egy kést a hátába döfött. *Zuszkín* megtántorodva hátra fordul, de még látja a rohamlépésben elosonó embert, aki a tett színhelyén emlékképpen puha kalapját vissza hagyta. *Zuszkín* nem is sejtve, hogy megsúrattott, hanem csak egyszerűen ütésnek véve a dolgot megrökönyödvé hazafelé a Hermann-útcába indult s merénylője kalapját mint corpus delictit hónalja alá tevő. Útközben azonban a kalapot elvesztette s azt az úcai sötétségben többé meg nem lelhetette. Haza jövet a ruháján át lecsurgó vér figyelmeztette, hogy megsúrattott, de sértése szerencsére nem életveszélyes. A löcsei derék rendőrség erre kido-boltatás útján először a kalap szerencsés talá-lóját kereste, ami eredményre is vezetett, mert a kalap megkerült. Egy idegen ember vitte fel a rendőrséghez. Most már az a feladata volt a rendőrkapitánynak, nyomozni, hol járt kelt vasárnap este a kalapnélküli egyn. Ezt is sikerült kipuhatolnia és a merénylőt Boros János személyében kideríteni, kiből *Zuszkín* támadójára ismert. Boros le van tartóztatva. A késdőlés nem *Zuszkinnak* volt szánva, hanem Boros riválisának, kit Boros *Zuszkinnal* összetévesztett.

— **Téles.** A nagyérdemű hölgy- és úri-közönség ezúton meghívatik **Pollák Jakab nagybárához Iglón** becses látogatásával megtisztelni, ahol téli szövetekben kész női confectionban, szőnyegekben stb. rendkívüli nagy készlet van. Külön raktár van cipőárukban. Minden pénteken maradékvásár.

KÖZGAZDASÁG.

Piaci árak.

Lőcse, november 4.

Búza	100Kg. 20:00	Sertéshús	1Kg.	1:12
Rozs	100 „ 16:00	Juhhús	1 „	1:00
Árpa	100 „ 16:00	Borjúhús I.	1 „	1:10
Zab	100 „ 16:50	„ II.	1 „	1:00
Kukorica	100 „ 18:00	Tyúk	1pár	2:60
Bab	100 „ 32:00	Liba I.	1 „	6:00
Borsó	100 „ 36:00	„ II.	1 „	5:00
Lenese	100 „ 48:00	Szallona f. 100Kg.	140k.	
Árpadara I.	100 „ 28:00	„ p. 100 „	160k.	
„ II.	100 „ 26:00	Dísnózsír	1 „	1:60
Burgonya	100 „ 10:00	Vaj	1 „	2:00
Káposzta I.	100 fej 16:00	Méz	1 „	1:60
„ II.	100 „ 14:00	Tojás	1pár	0:10
Széna	100Kg. 10:00	Faggyú nyers	1Kg.	0:64
Alomszal.	100 „ 7:00	Bükkfa	4 kbm.	28:00
Marhahús	1 „ 1:04	Fenyőfa	4 „	14:00

NYILTTÉR.

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Eljegyzési kártyák, esketési és bál meghívók, Menu-kártyák, táncrendek, számlák, levélpapírok, borítékok, étlapok, körlevelek stb. a legújabb divatú papíroson, elegáns kivitelben, továbbá egy-házi iskolai, községi és körjegyzői st. nyomtatványok a legolcsóbb árban megrendelhetők a SZEPESVÁRMEGYEI KÖZIG. KÖNYV-NYOMDÁBAN Lőcse, Körtér 14. Gyászlapok egy óra alatt készülnek.

SEFTSIK MIKSA

—KÉSMÁRK.—

Becsés figyelmébe ajánlja a nagyérdemű közönségnek dúsan berendezett

bútorraktárát

ahol mindennemű **ebédlő-, szalon- és hálószobák** részére szükséges berendezések a legegyszerűbb kivittől a legfinomabbig jutányosan kaphatók.

Ajánlja továbbá jó munkaerővel rendelkező

asztalos, kárpitos és képfaragó műhelyét

Elvállal templom, szálloda és üzletberendezéseket.

Weitzenhoffer Bernát

vízvezetési berendező Iglón.

Elvállal mindennemű **vízvezetékek berendezését szivattyúk, házak, nyaralók, majorok, gyárak, tégláégetők vízellátására.**

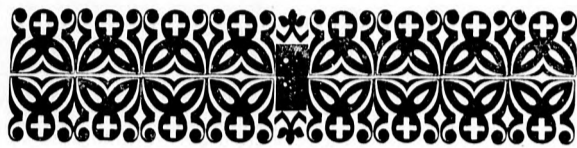
Járgányszivattyúk minden mélységhez s szállítható magassághoz.

Kézi szivattyúk mindenféle kivitelben.

Klozetek, fürdőberendezések, csatornázások kőagyag- és vasesővekekkel. 1—24

Minden rendszerű **szobasürgönyök** stb. berendezésére, úgy helyben, mint vidéken a legjobb kivitelben.

Tervezettekkel és költségvetéssel készséggel szolgál.

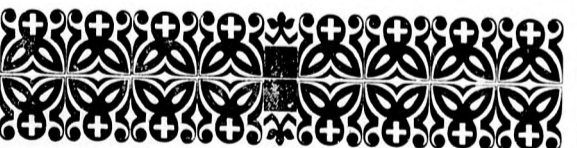
Szabad kézből alulírott tulajdonosnál

eladó:

1. egy kétlőerejű cséplőgép járgánnyal és egy hozzávaló szecs kavágoval;
2. egy félfedeles féderes kocsi igen jó karban;
3. egy nyitott féderes kocsi, hajtó kocsi;
4. egy négyülékes szánka és hajtó szánka;
5. különféle eke, taliga s egyéb gazdasági felszerelés;
6. 79 darab szép tenyészjuh;
7. őszi és tavaszi szalma;
8. 100 q. szép burgonya;
9. 80 q. takarmányrépa.

Ribiczey Béla

Lőcse.

SCHICHT-SZAPPAN

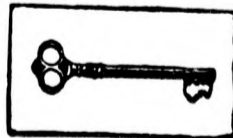
„szarvas“ vagy „kulcs“

JEGY

Legjobb és legkiadósabb s azért a legolcsóbb szappan.

Mentve van mindennemű káros alkatrészekről.

JEGY

!MINDE NÜTT KAPHATÓ!

Bevásárlásnál különös figyelem fordítandó, hogy minden darab szappanon e név „Schicht“ s egyik fenti jegy legyen.

2-22